

CABINET CYNGOR GWYNEDD



Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	24 Hydref 2017
Aelod Cabinet:	Y Cynghorydd Craig ab Iago
Swyddog Cyswllt:	Catrin Thomas
Rhif Ffôn Cyswllt:	01286 679 913
Teitl yr Eitem:	Ail-Fodelu'r Gwasanaeth Ieuentid

1 Y PENDERFYNIAD A GEISIR

1.1 Fod y Cabinet yn derbyn yr adroddiad.

1.2 Fod y Cabinet yn awdurdodi Pennaeth Economi a Chymuned i gynnal ymgynghoriad ar ffurf y Gwasanaeth Ieuentid i'r dyfodol, gan adnabod Opsiwn 3 fel yr opsiwn a ffafrir.

2 Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

2.1 Yn dilyn cwblhau Adolygiad o'r Gwasanaeth Ieuentid sydd wedi amlygu'r angen i newid, lluniwyd opsiynau ar gyfer ail-fodelu'r Gwasanaeth i'r dyfodol, ac fe'i cyflwynir yn yr adroddiad hwn, ynghyd ac argymhelliad o'r cynnig a ffafrir. Gofynnir i'r Cabinet ystyried yr adroddiad, a'r opsiynau er mwyn cefnogi'r bwriad i gynnal ymgynghoriad cyn symud i benderfynu'n derfynol.

3 CYFLWYNIAD

3.1 Mae darparu Gwasanaethau Cymorth Ieuentid yn ofyniad statudol o dan y Ddeddf Sgiliau a Dysgu 2000. Mae Llywodraeth Cymru (LLC) yn cyfeirio awdurdodau lleol i ddarparu, sicrhau darpariaeth neu gyfranogi yn y ddarpariaeth o wasanaethau cymorth ieuentid. Mae LLC yn gwneud hyn ar gyfer Gwaith Ieuentid a Gwasanaethau Ieuentid Awdurdodau Lleol drwy "Cyfarwyddyd a Chanllawiau Ymestyn Hawliau (2002)", Strategaeth Gwaith Ieuentid Cymru 2014-2018; y Fframwaith Ymgysylltu a Chyflawniad 2015-2018; a'r Siarter Ieuentid 2016.

3.2 Mae Gwasanaethau Cymorth Ieuentid yn cyfrannu tuag at gynnal pobl ifanc drwy'r cyfnod hwnnw o'u harddegau i fod yn oedolion (11-25 oed). Mae pobl ifanc yn derbyn Gwasanaethau Cymorth Ieuentid yng Ngwynedd gan nifer o fudiadau gwahanol a gallent gynnwys Gwasanaeth Gwybodaeth (Gwynedd-Ni), gwasanaethau iechyd, gwasanaeth ieuentid, gwasanaethau addysg, astudio ac hyfforddi, gwasanaethau tai a lletya, a mynediad i wasanaethau teithio a chludiant. Yn ychwanegol i'r bobl ifanc hynny sydd angen ychydig bach mwy o gymorth mae gwasanaethau arbenigol megis gwasanaethau cymdeithasol, gwasanaethau cyfiawnder a throstedd, gwasanaethau

incwm a budd-daliadau a gwasanaethau cynghori gan Barnados, Chidline, NSPCC a llawer mwy ar gael iddynt.

3.3 Yn ychwanegol i'r Gwasanaethau Cymorth hyn mae nifer fawr o weithgareddau, clybiau, cymdeithasau ar gyfer pobl ifanc drwy'r sir sy'n tynnu pobl ifanc at ei gilydd i fwynhau y pethau hynny sydd yn eu diddori, ac i gymdeithasu gyda'u cyfoedion yn annibynnol o'u rhieni/gwarchodwyr a'u teuluoedd. Mae rhain yn cynnwys cyfleon megis clybiau chwaraeon amrywiol, corau, grwpiau celfyddydol, aelwydydd yr Urdd, Clybiau Ieuencid Capeli ac Eglwysi, cadetiaid, Clybiau Ffermwyr Ifanc.

4 **RHESYMEG A CHYFIAWNHAD DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD**

4.1 Cynhaliwyd Adolygiad o'r Gwasanaeth Ieuencid yn ystod 2015-2017. Gweler adroddiad yr adolygiad yn atodiad 1.

4.2 Mae'r adolygiad wedi edrych ar y Gwasanaeth Ieuencid Presennol ac wedi cychwyn ar gasglu barn a syniadau ar gyfeiriad i'r Gwasanaeth i'r dyfodol. Mae'r adolygiad wedi cynnwys rhaglen ymgysylltu gyda defnyddwyr y gwasanaeth presennol, pobl ifanc, partneriaid mewnol ac allanol, ysgolion a gyda'r mudiadau hynny sy'n derbyn grant gan y Gwasanaeth ar hyn o bryd er mwn sicrhau eu mewnbwn i'r adolygiad ac i'r gwaith dilynol o adnabod opsiynau ar gyfer y dyfodol.

4.2 Mae'r adolygiad yn dangos fod y Gwasanaeth yn gwynebu nifer o heriau, fel a ganlyn :

4.2.1 Gallu i ymateb i'r hyn sy'n bwysig i bobl ifanc.

Drwy'r gwaith ymgysylltu gyda pobl ifanc (gwerthuso clybiau unigol, grwpiau ffocws, holiaduron ac ati) maent wedi adrodd fod y materion canlynol yn bwysig iddyn nhw, ac yn faterion y mae angen cymorth a chefnogaeth arnynt – diogelwch, hunan-ddelwedd, rhywioldeb a pherthnasau iach, iechyd a lles meddwl, datblygu sgiliau bywyd nad ydynt yn eu cael gartref nac yn yr ysgol, datblygu sgiliau cyfathrebu a sgiliau barod am waith. Mae pobl ifanc wedi adrodd fod cymdeithasu a cael hwyl gyda'u ffrindiau yn parhau i fod yn bwysig iddynt. (Gweler 3.2.3 o Atodiad 1).

Mae'r ymgysylltu gyda partneriaid a gwasanaethau eraill sy'n cefnogi pobl ifanc yn nodi y gall y Gwasanaeth Ieuencid gyfrannu tuag at yr agenda ataliol, gan fod gweithwyr ieuencid mewn sefyllfa i fedru ymgysylltu, cefnogi a gweithio gyda pobl ifanc mewn sefyllfaedd anffurfiol i daclo rhai materion.

4.2.2 Gallu'r Gwasanaeth i ymateb i'r newid yn y cyd-destun polisi / strategol Gwaith Ieuencid

Er fod y gofyniad statudol drwy'r Ddeddf Sgiliau a Dysgu 2000 yn parhau'r un peth, mae cyfarwyddiadau a chanllawiau Llywodraeth Cymru yn gwyro Gwasanaethau Ieuencid Awdurdodau Lleol i ganolbwyntio ar gefnogi pobl ifanc gyda'u dysgu a'u haddysg. Mae pwyslais hefyd ar i Wasanaeth Ieuencid fod yn gwyro i gefnogi pobl ifanc nad ydynt mewn addysg, hyfforddiant na gwaith i rai dros 16 oed. (Gweler adran 3.1 o Atodiad 1).

4.2.3 Gallu'r Gwasanaeth i ymateb i Dueddiadau y Boblogaeth

Mae'r adolygiad, drwy gasglu data am dueddiadau a phatrymau y grwp oedran 11-25 oed wedi dangos fod materion iechyd (ee beichiogrwydd, cam-ddefnyddio sylweddau), iechyd meddwl (ee cyfeiriadau i dimau iechyd meddwl) ar gynnydd yn y sir. (Gweler 3.2 o Atodiad 1). Mae'r gwaith siarad ac ymgysylltu gyda pobl ifanc eu hunain yn ategu'r hyn sy'n cael ei weld yn y tueddiadau.

4.2.4 Gallu'r Gwasanaeth i recriwtio a chynnal gweithlu

Mae'r adolygiad, drwy ymgysylltu gyda'r staff ac edrych ar asesiadau risg a chynllun busnes y gwasanaeth wedi amlygu fod recriwtio, cynnal, hyfforddi a gweinyddu gweithlu sesiynol yn her. Mae bron i 100 gweithiwr yn gweithio 3, 6 neu 9 awr yr wythnos, yn y gwasanaeth ar hyn o bryd, ac mae'n gynnyddol anoddach denu gweithwyr newydd i'r math yma o swyddi. Mae'r strwythur sesiynol hwn hefyd yn golygu nad oes hyblygrwydd yn y gwasanaeth i ymateb i faterion, anghenion pobl ifanc y tu allan i'r oriau / nosweithiau y cynhelir y clybiau ieuenctid. Mae'r adborth gan bobl ifanc wedi dangos eu bod yn dymuno cael mynediad i weithiwr ieuenctid drwy'r ysgol, yn y gymuned, ac ar adegau sy'n gyfleus iddyn nhw, megis penwythnos, gwyliau ysgol, ar ôl ysgol neu gyda'r nos.

4.2.5 Gallu'r Gwasanaeth i gyfarch y Gyllideb

Mae'r adolygiad wedi gorfod cymryd ystyriaeth o ymgynghoriad a phenderfyniad 'Her Gwynedd'. Penderfyniad y Cyngor ym mis Mawrth 2016 oedd torri Cyllideb y Gwasanaeth Ieuenctid o £200,000, yn ychwanegol i'r targed arbedion effeithlonrwydd o £70,000. (Gweler 3.3.6 o Atodiad 1). Golyga'r penderfyniad hwn na all y Gwasanaeth ar ei ffurf bresennol fod yn opsiwn i'r dyfodol. Mae'r adolygiad hwn, ac yn benodol y gwaith o ymgysylltu gyda'n rhan-ddeiliaid ar sut i ymateb i'r heriau uchod, wedi ei osod oddi fewn i'r cyd-destun ariannol hwn

4.3 Mae'r adolygiad a'r adborth o'r gwaith ymgysylltu yn awgrymu y dylai'r Gwasanaeth Ieuenctid i'r dyfodol ganolbwyntio ar helpu pobl ifanc i ddysgu a datblygu eu sgiliau personol, cymdeithasol ac addysgol mewn cyd-destun anffurfiol – er mwyn sicrhau eu bod yn ymwneud yn llawn gyda'u haddysg neu hyfforddiant, wedi eu paratoi ar gyfer fyd gwaith, neu yn gallu cymryd rhan lawn a chyfrifol yn mywyd eu cymunedau.

4.4 Mae'r adolygiad, a'r adborth o'r gwaith ymgysylltu, ynghyd ag adborth a phenderfyniad Her Gwynedd wedi ei ddefnyddio i lunio opsiynau ar gyfer ail-fodelu'r Gwasanaeth Ieuenctid i'r dyfodol.

4.5 Mae rhestr hir o opsiynau wedi eu hadnabod ond ar eu penau eu hunain ni fyddent yn cyfarch y lleihad yn y gyllideb, megis:

- Lleihau neu Ddileu Grantiau 3ydd sector
- Dileu Gwasanaeth Bws Ieuenctid
- Dileu Gwasanaeth Dug Caeredin
- Rhesymoli trefniadau eiddo ac adeiladau
- Rhesymoli a dileu fflyd bwisiau mini

4.6 Bellach mae 4 opsiwn i'r Cabinet ei ystyried sef :

	Be ydy o?	Sut byddai o'n edrych?
Opsiwn 1	Dal i ddarparu yr un peth ond gwneud llai ohono (cau clybiau mewn cymunedau a llai o grantiau i'r trydydd sector)	Cynnal 10 Clwb Ieuenctid yn <ol style="list-style-type: none">1. Maesgeirchen2. Caernarfon3. Bethesda4. Dyffryn Nantlle5. Pwllheli6. Porthmadog7. Blaenau Ffestiniog

		<p>8. Dolgellau 9. Tywyn 10. Bala</p> <p>Darpariaeth ar gael Tymor Ysgol yn unig.</p> <p>Yr un peth yn cael ei gynnig i bawb rhwng 11-25 oed.</p> <p>Lleihad o 50% yn y grant i'r 3ydd sector</p>
Opsiwn 2	Dal i ddarparu yr un peth ond gwneud llai ohono a peidio rhoi grantiau i'r trydydd sector (cau clybiau ieuenctid mewn cymunedau).	<p>Cynnal 14 Clwb Ieuenctid yn</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maesgeirchen 2. Bangor 3. Caernarfon 4. Bethesda 5. Llanrug 6. Dyffryn Nantlle 7. Botwnnog 8. Pwllheli 9. Porthmadog 10. Blaenau Ffestiniog 11. Harlech 12. Tywyn 13. Dolgellau 14. Bala <p>Darpariaeth ar gael Tymor Ysgol yn unig.</p> <p>Yr un peth yn cael ei gynnig i bawb 11-25 oed.</p> <p>Dim grant i'r 3ydd sector.</p>
Opsiwn 3	Darparu mewn ffordd wahanol, sef Rhaglen o Weithgareddau a Phrosiectau sy'n symud o leoliad i leoliad drwy'r sir, a chomisiynu gweithgareddau a phrosiectau penodol gan partneriaid allanol.	<p>Clwb Ieuenctid Sirol yn darparu rhaglen o brosiectau a gweithgareddau mewn ysgolion a chymunedau i bobl ifanc 11-19 oed gydol y flwyddyn.</p> <p>Gweithiwr Ieuenctid ynghlwm i bob ysgol uwchradd.</p> <p>Cefnogaeth bersonol i bobl ifanc 16-25 oed sy'n wynebu rhwystrau rhag ymgysylltu gyda addysg, hyfforddiant neu waith.</p> <p>Comisiynu'r 3ydd Sector i gynnal gweithgareddau, prosiectau ar ran y Gwasanaeth Ieuenctid yn ôl yr angen.</p>
Opsiwn 4	Darparu mewn ffordd wahanol, sef Rhaglen o Weithgareddau a	Clwb Ieuenctid Sirol yn darparu rhaglen o brosiectau a gweithgareddau mewn ysgolion a chymunedau i bobl ifanc 11-19 oed gydol y

	Phrosiectau sy'n symud o leoliad i leoliad drwy'r sir, a creu grant cymunedol i fudiadau'r trydydd setor i ddarparu gweithgareddau pobl ifanc.	<p>flwyddyn.</p> <p>Gweithiwr Ieuentid ynghlwm i bob ysgol uwchradd, ond llaio gyswllt na opsiwn 3.</p> <p>Cefnogaeth bersonol i bobl ifanc 16-25 oed sy'n wynebu rhwystrau rhag ymgysylltu gyda addysg, hyfforddiant neu waith.</p> <p>Grant cymunedol (£40k) drwy Cist Gwynedd i unrhyw fudiadau tuag at weithgareddau pobl ifanc.</p>
--	--	--

4.7 Mae asesiad effaith cydraddoldeb cychwynnol wedi ei baratoi (gweler atodiad 2) sy'n wedi adnabod yr effeithiau posibl canlynol hyd yn hyn;

- Gall pob opsiwn gael effaith negyddol ar y grŵp oedran 11-16 oherwydd cwtogiad yn y ddarpariaeth fydd ar gael.
- Gall opsiwn 3 a 4 gael effaith positif ar y grŵp oedran 16-25 oherwydd ei fod yn cynnig gwasanaeth penodol wedi ei dargedu i'w anghenion.
- Gall opsiwn 1 a 2 gael effaith negyddol ar gymunedau penodol (28 i 32 ohonynt) ond effaith positif yn y 10 i 14 cymuned ble lleolir Clwb.
- Gall opsiwn 3 a 4 gael effaith negyddol ar 42 cymuned drwy symud i ffwrdd oddi wrth ddarparu clybiau ynddynt, ond effaith positif mewn nifer o gymunedau y byddai'r gwasanaeth yn ymweld a hwy mewn blwyddyn drwy raglen o weithgareddau.
- Gall pob opsiwn gael yr un effaith bosibl ar grwpiau gwarchoddedig.
- Gall pob opsiwn gael effaith negyddol ar Siaradwyr Cymraeg Ifanc gan fod lleihad yn y cyfleon i ddefnyddio'r Gymraeg yn gymdeithasol.
- Gall opsiwn 3 a 4 gael yr effaith fwyaf negyddol ar y cymunedau difreintiedig.

4.8 Gall pob opsiwn fod yn fodd o hyrwyddo amcanion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r dyfodol drwy waith ieuentid ymysg pobl ifanc yng Ngwynedd. Byddai unrhyw opsiwn yn caniatáu i'r Gwasanaeth gefnogi pobl ifanc i ddatblygu gweithgareddau a phrosiectau i gyflawni'r amcanion hyn. Fodd bynnag, opsiwn 3 a 4 yn unig sydd yn ymateb i'r ffordd newydd o weithio a adwaenir gan y Ddeddf. Gall opsiwn 3 a 4 ganiatáu'r Gwasanaeth Ieuentid i gyd-gynllunio, cyd-ddarparu ac integreiddio ymyraethau gyda cyrff eraill er lles pobl ifanc. Gall opsiwn 3 a 4 gefnogi pobl ifanc i adnabod atebion a phrosiectau i ymateb i'r materion sy'n effeithio arny'n nhw a'u cymunedau.

4.9 Mae'r opsiynau uchod wedi eu hasesu yn erbyn y meini prawf canlynol:

- Y Gallu i gyfarch anghenion pobl ifanc ac ymateb i'r newid mewn tueddiadau yn y grwp oedran / demograffi.
- Gallu cyfarch y cyfeiriad lleol a ddymunir i'r gwasanaeth i'r dyfodol, gan gynnwys y cyd-destun statudol, a'r gallu i ymateb i'r cyfeiriad polisi/ strategol presennol ac i'r dyfodol.
- Cyfarch y gyllideb bresennol ac yn y sefyllfa orau ar gyfer cyd-destun ariannol y dyfodol.
- Gallu cyfarch yr her o ran recriwtio a chynnal gweithlu diogel
- Gyda'r Effeithiau Cydraddoldeb lleiaf negyddol, a'r gallu i'w lliniaru orau. Mae'r asesiad hefyd wedi cymryd i ystyriaeth yr effaith ofodol, a'r effaith ar y trydydd sector

ar gyfer yr opsiynau yn sgill eu hadnabod fel materion sydd angen sylw yn ystod yr adolygiad a'r ymgysylltu.

4.10 Mae'r asesiad llawn yn atodiad 3, a'r canlyniadau i'w gweld islaw.

	Opsiwn 1	Opsiwn 2	Opsiwn 3	Opsiwn 4
Cyfarch Anghenion (barn pobl ifanc, tueddiadau demograffeg)				
Cyfarch y Cyd-destun (polisi, strategol a statudol)				
Cyfarch y Gyllideb (fforddiadwyedd a cynladwyedd)				
Gallu i Gynnal Gweithlu (recriwtio, hyfforddi a staffio)				
Asesiad Effaith (cydraddoldeb, cymdeithasol, 3ydd sector)				

4.11 Yn seiliedig ar asesiad o'r opsiynau, Opsiwn 3 yw'r opsiwn a ffafrir oherwydd mae'n

- Cyfarch anghenion pobl ifanc a'r tueddiadau orau gan ddod a chanlyniadau i unigolion.
- Cyfarch y cyd-destun statudol orau, a'r gallu i ymateb i'r cyfeiriad polisi/strategol presennol ac i'r dyfodol.
- Gallu lliniaru effeithiau yr asesiad cydraddoldeb orau, gan fod yn bositif ar rai agweddau.
- Dyma'r opsiwn sydd a'r strwythur gorau o ran gallu recriwtio, hyfforddi a chynnal gweithlu; a'r model gorau o ran cynnal perfformiad.
- Cyfarch y gyllideb ac mewn gwell sefyllfa ar gyfer y dyfodol

5 CAMAU NESAF AC AMSERLEN

5.1 . Bwriedir cynnal ymgynghoriad i gasglu barn pobl ifanc 11-25 oed a rhan-ddeiliaid ar gyfer casglu barn rhanddeiliaid eraill i'r opsiynau yn ystod Tachwedd – Rhagfyr 0217 am gyfnod o 6 wythnos. Bwriedir cynnal ymgynghoriad drwy gyfryngau digidol ac ar-lein yn bennaf (gan sicrhau darpariaeth drwy gyfryngau eraill yn nol yr angen).

5.2 Eitem i'w graffu yn y Pwyllgor Addysgac Economi, Ionawr 2018.

5.3 Eitem i'r Cabinet am benderfyniad yn Chwefror/Mawrth 2018.

6 BARN Y SWYDDOGION STATUDOL:

Prif Swyddog Cyllid:

“Penderfynwyd eisoes byddai'r Gwasanaeth Ieuenctid yn gwireddu arbediad ariannol o £270,000. Gallaf gadarnhau fod opsiwn 3 argymhellir yma yn fforddiadwy oddi fewn i'r gyllideb wedi gwireddu'r toriad. Nodaf y bydd yr ail-fodelu yn amodol ar

drafodaethau ac ymgynghori priodol.”

Y Swyddog Monitro:

“Mae’n briodol fod y Cabinet yn ymgynghori ar yr cyferiad arfaethiedig ar gyfer y gwasnanaeth cyn dod i benderfyniad. Mae gofynnion cyfreithiol ynglyn a chynnal prosesau ymgynghori. Fodd bynnag gellir yn briodol adnabod opsiwn a ffefrir a’r ffactorau sydd yn arwain at hyn o fewn proses o’r fath. Er hynny wedi cwblhau yr ymgynghoriad bydd gofyn i’r Cabinet gloriannu canlyniadau’r broses ynghyd a’r holl ffactorau eraill sydd yn berthnasol i’r penderfyniad cyn sefydlu’r ffordd derfynol ymlaen.”